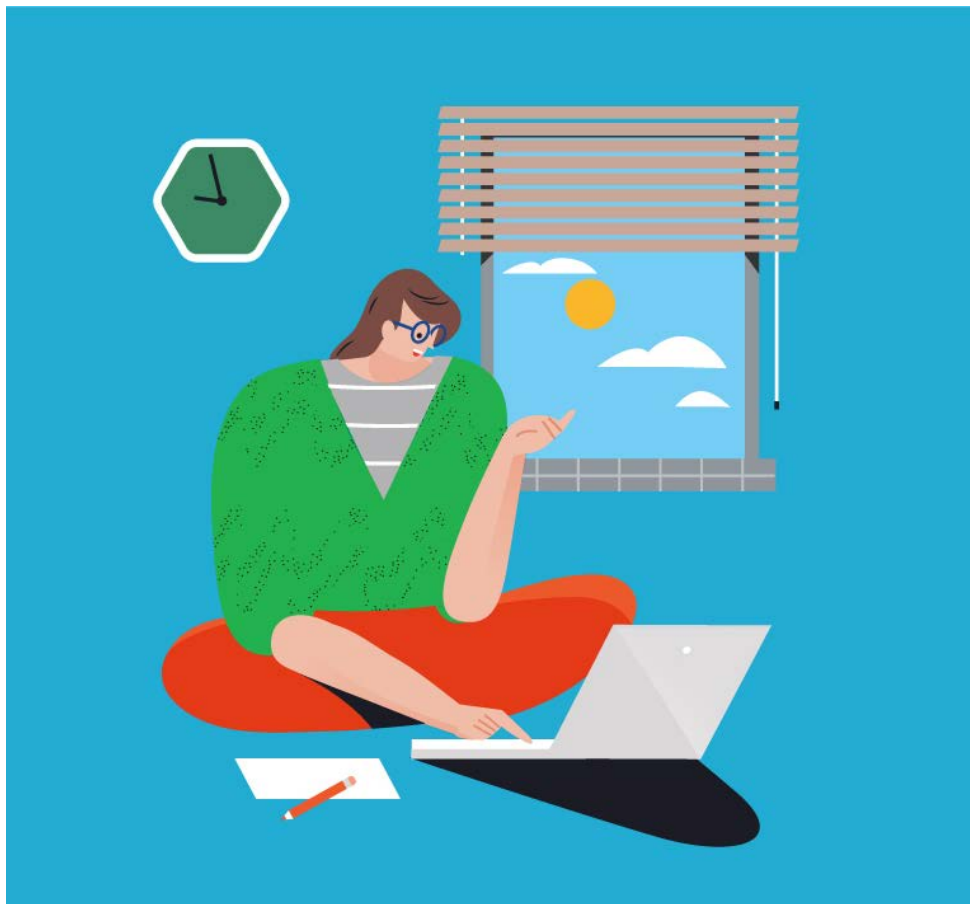

Työttömyys

LYHYESTI JA SELKEÄSTI

Sisällys

Kelan tuet työttömälle	1
Työttömyyspäiväraha	2
Työmarkkinatuki	5
Työskentely työttömyyden aikana	7
Koulutukset ja harjoittelut	8
Ikääntyvän työttömän tuki	9
Hakeminen ja maksaminen	10
Näin Kela palvelee	13

Selkokieltä

Tämä esite on tehty yhteistyössä Selkokeskuksen kanssa. Selkokeskus on antanut esitteelle selkotunnuksen. Se on merkki siitä, että esite on helppo lukea.

Kelan tuet työttömälle

Työttömyys pienentää tuloja. Tässä esitteessä kerrotaan, mitä rahallista tukea Kela maksaa työttömälle.

Esite kertoo vuoden 2020 tilanteesta. Mukana ei ole kaikkia tuen yksityiskohtia.

Kela huolehtii työttömän perusturvasta työttömyyden aikana.

Työttömyysetuuksia maksetaan henkilöille, jotka asuvat Suomessa vakinaisesti. Heidän lisäksi työttömyysetuuksia maksetaan EU-maista tulleille henkilöille, jotka ovat viimeksi työskennelleet Suomessa.

Kelan tukia työttömyyden ajalle ovat

- työttömyyspäiväraha
- työmarkkinatuki.

Tarkista myös, voitko saada joitain muita Kelan tukia, esimerkiksi asumistukea.

Jos jäät työttömäksi

Jos jäät työttömäksi, ilmoittaudu heti työttömäksi työnhakijaksi työ- ja elinkeinotoimistoon eli TE-toimistoon. Työttömyysetuuksia maksetaan vain ajalta, jolloin olet työnhakijana TE-toimistossa. TE-toimisto myös antaa Kelalle lausunnon siitä, voidaanko sinulle maksaa tukea.

Työttömyysaikana sinulla on velvollisuus hakea aktiivisesti työtä. Sinun pitää myös ottaa vastaan tarjottu työ tai koulutus. Siitä ei voi kieltäytyä ilman syytä, muuten seurauksena voi olla tukien menetys.

Muista pitää työnhakusi voimassa. Se tehdään TE-toimiston verkkosivuilla:

www.te-palvelut.fi

Työttömyyspäiväraha

Työttömyyspäiväraha voi olla ansiopäivärahaa tai peruspäivärahaa.

Ansiopäiväraha

Ansiopäivärahaa maksaa työttömyyskassa, jonka jäsen olet. Esimerkiksi ammattiliitoilla on usein oma työttömyyskassa. Kela ei maksa ansiopäivärahaa, eikä sitä haeta Kelasta.

Ansiopäivärahaa voidaan maksaa, jos olet ollut riittävän kauan työttömyyskassan jäsen ja täytät työssäoloehdon. Ansiopäiväraha lasketaan ansioiden eli tulojen mukaan.

Ansiopäivärahaa maksetaan enintään 400 päivää. Jos olet ollut töissä alle 3 vuotta, voit saada ansiopäivärahaa enintään 300 päivää.

Kysy lisätietoja ansiopäivärahasta omasta työttömyyskassastasi tai Työttömyyskassojen yhteisjärjestöstä:

www.tyj.fi

Peruspäiväraha

Jos et ole työttömyyskassan jäsen etkä saa ansiopäivärahaa, Kela maksaa peruspäivärahaa. Sitä maksetaan enintään 400 päivää. Jos olet ollut töissä alle 3 vuotta, peruspäivärahaa maksetaan enintään 300 päivää.

Peruspäiväraha on 33,66 e/päivä, ja sitä maksetaan 5 päivältä viikossa. Jos sinulla on lapsia, saat lapsikorotuksen. Se on 5,28–10 e/päivä sen mukaan, montako lasta sinulla on.

Maksat peruspäivärahasta veroja.

Peruspäivärahaan korotusosa

Peruspäivärahaan voidaan maksaa korotusosaa enintään 200 päivältä, jos osallistut TE-toimiston kanssa sovittuun toimintaan.

Peruspäivärahan korotusosa on 4,79 e/päivä.

Voit arvioida Kelan verkkosivuilla olevan laskurin avulla, kuinka paljon saat peruspäivärahaa.

www.kela.fi/laskurit

Työnhaku ulkomailla

Työttömyyspäivärahaa maksetaan joissakin tapauksissa myös silloin, kun olet ulkomailla ja haet siellä töitä.

Työssäoloehto

Jotta saat peruspäivärahaa, sinun pitää täyttää työssäoloehto.

Työssäoloehto täyttyy, jos

- olet ollut työssä vähintään 26 viikkoa viimeksi kuluneiden 28 kuukauden aikana
- työaikasi on ollut vähintään 18 tuntia viikossa
- palkkasi on ollut alan työehtosopimuksen mukainen tai vähintään 1 236 e/kk.

Lyhenne e/kk tarkoittaa euroa kuukaudessa.

Myös työskentely jossakin toisessa EU- tai Eta-maassa tai Sveitsissä voidaan laskea mukaan.

Työssäoloehtoon voidaan laskea mukaan työtä myös pidemmältä ajalta kuin 28 kuukaudelta seuraavissa tilanteissa:

- olet sairastanut
- olet opiskellut
- olet hoitanut alle 3-vuotiasta lastasi
- olet osallistunut TE-toimiston järjestämään toimintaan.

Yrittäjällä on oma työssäoloehto. Jos olet yrittäjä, tarkista peruspäivärahan ehdot Kelasta.

Työmarkkinatuki

Jos et voi saada ansiopäivärahaa tai peruspäivärahaa, sinulle voidaan maksaa työmarkkinatukea. Sitä voi saada 17–64-vuotias työtön työnhakija, joka asuu vakinaisesti Suomessa. Työmarkkinatuen aikaa ei ole rajoitettu.

Saat työmarkkinatukea, vaikka et täytä työssäoloehdot eli et ole ollut työssä tarvittavaa aikaa. Saat työmarkkinatukea myös silloin, kun olet saanut ansiopäivärahaa tai peruspäivärahaa 400 päivää.

Työmarkkinatukea ei makseta ulkomaille.

Jos olet alle 25-vuotias, työmarkkinatuen saamiselle on rajoituksia. Tarkista TE-toimistosta, voitko saada työmarkkinatukea.

Paljonko työmarkkinatukea saa?

Työmarkkinatuki on 33,66 e/päivä. Työmarkkinatuki on siis yhtä suuri kuin peruspäiväraha. Tuen suuruuteen vaikuttavat kuitenkin joskus vanhempien tulot.

Työmarkkinatukea maksetaan 5 päivältä viikossa. Tukeen lisätään korotus, jos sinulla on huollettavana lapsia. Täysi työmarkkinatuki on noin 720–940 e/kk.

Työmarkkinatukeen voidaan maksaa korotusosaa. Sitä maksetaan TE-toimiston kanssa sovitun toiminnan ajalta, kuitenkin enintään 200 päivältä. Korotusosa on 4,79 e/päivä.

Maksat työmarkkinatuesta veroja.

Työskentely työttömyyden aikana

Muut tulot pienentävät tukea

Kaikki omat tulosi pienentävät työmarkkinatuen määrää.

Jos sinulla on pääomatuloja, myös ne pienentävät tuen määrää.

Pääomatuloja ovat esimerkiksi vuokratulo, osinko ja myyntivoitto.

Omat pääomatulot eivät kuitenkaan vaikuta työmarkkinatukeen, jos

- olet täyttänyt 55 vuotta ja olet täyttänyt työssäoloehdon ennen kuin jäit työttömäksi
- osallistut TE-toimiston kanssa sovittuun toimintaan.

Vanhempien tulot pienentävät tukea, jos asut heidän kanssaan. Saat silti aina vähintään puolet työmarkkinatuestasi. Vanhempien tulot eivät vaikuta, jos osallistut TE-toimiston kanssa suunniteltuun toimintaan.

Voit arvioida Kelan verkkosivuilla olevan laskurin avulla, kuinka paljon saat työmarkkinatukea.

www.kela.fi/laskurit

Jos työskentelet työttömyyden aikana, työtulosi voivat pienentää työmarkkinatuen tai peruspäivärahan määrää. Sitä kutsutaan sovitelluksi työttömyysetuudeksi.

Voit kuitenkin ansaita 300 e/kk ilman, että se vähentää tuen määrää.

Ilmoita työtuntisi ja työpäiväsi Kelaan. Kela saa palkkatiedot tulorekisteristä ja hyödyntää niitä hakemusten käsittelyssä.

Monet tuet eivät vaikuta työmarkkinatukeen. Niitä ovat esimerkiksi lapsilisä, elatusapu, toimeentulotuki, asumistuki tai vammaistuki.

Koulutukset ja harjoittelut

Työttömänä voit hakeutua koulutukseen tai harjoitteluun. Näin parannat mahdollisuksiasi saada työtä.

Voit saada tukea myös koulutuksen tai harjoittelun ajalta.

Kysy TE-toimistosta lisää työllistämistä edistäviä palveluista.

Työllistämistä edistäviä palveluja ovat

- opiskelu
- työvoimakoulutus
- työnhakuvalmennus
- uravalmennus
- työkokeilu
- koulutuskokeilu
- kuntouttava työtoiminta.

Sovi osallistumisesta koulutukseen tai harjoitteluun ja tee työllistymissuunnitelma TE-toimiston kanssa.

Saat koulutuksen tai harjoittelun ajalta tukea normaalisti, jos olet sopinut osallistumisesta TE-toimiston kanssa.

Lisäksi voit saada joissain tilanteissa tukeesi korotusta, kuitenkin enintään 200 päivältä.

Voit joissain tilanteissa saada kulukorvausta matkakustannuksiin ja muihin menoihin siltä ajalta, jolloin osallistut koulutukseen tai muuhun toimintaan.

Ikääntyvän työttömän tuki

Ikääntyvä työtön voi saada ansiopäivärahaan tai peruspäivärahaan lisäpäiviä ja päästä niin sanottuun eläkeputkeen. Tällöin hän saa päivärahaa, kunnes siirtyy eläkkeelle.

Kysy Kelasta, voitko saada lisäpäiviä työttömyysturvaasi.

Joissain tapauksissa ikääntyvä työtön voi hakea vanhuuseläkettä, kun hän täyttää 62 vuotta.

Voit hakea vanhuuseläkettä, jos

- olet syntynyt vuonna 1950 tai sen jälkeen
- olet työtön ja saat lisäpäiviä.

Hakeminen ja maksaminen

Ilmoittaudu ensin työttömäksi työnhakijaksi TE-toimistossa. Tee hakemus työttömyystuesta Kelaan, kun olet ollut työttömänä omavastuuajan (5 arkipäivää).

Työttömyystukien hakuaika on 3 kuukautta siitä päivästä, kun olet jäänyt työttömäksi.

Hae työttömyystukea verkossa:

www.kela.fi/asiointi

Tarkista hakemuksesta, mitä liitteitä siinä pitää olla. Liitteet voi toimittaa verkossa.

Voit hakea tukea myös lomakkeella, jonka saat Kelan toimistoista ja verkkosivuilta:

www.kela.fi/lomakkeet

Jos haet tukea lomakkeella, postita se Kelaan.

Kelan postiosoite on

Kela
PL 10
00056 KELA

Kun Kela on käsitellyt hakemuksesi, saat kotiin päätöksen. Päätöksessä kerrotaan tuen määrä, perustelut ja maksupäivä. Saat päätöksen myös silloin, jos sinulle ei ole myönnetty tukea.

Kela maksaa tuet pankkitilillesi.

Työttömyysajan ilmoitus

Jos työttömyys jatkuu, sinun pitää toimittaa Kelaan työttömyysaikaa koskeva ilmoitus 4 viikon välein.

Työttömyysajan ilmoituksen voit tehdä verkossa tai lomakkeella, jonka voit tulostaa Kelan verkkosivuilta tai hakea Kelan toimistoista.

Merkitse ilmoitukseen, minä päivinä olet ollut työtön ja minä päivinä olet osallistunut TE-toimiston kanssa sovittuun toimintaan.

Jos olet työttömyysaikana ollut satunnaisesti töissä, merkitse ilmoitukseen, minä päivinä olet ollut töissä. Kela maksaa sinulle tukea ilmoituksesi perusteella.

Ilmoita, jos tilanteesi muuttuu

Jos elämäsi muuttuu, se voi vaikuttaa Kelasta saamiisi tukiin. Muutos voi koskea esimerkiksi asumista, tuloja, työskentelyä tai perhettä.

Muista ilmoittaa muutoksista Kelaan. Voit tehdä sen verkossa, puhelimitse tai toimistossa.

Jos Kela maksaa tukea liikaa virheellisten tietojen takia, se joudutaan perimään sinulta takaisin.

www.kela.fi/takaisinperinta

Hae muutosta Kelan päätökseen

Voit hakea muutosta Kelan päätökseen.

Saat päätöksen mukana ohjeet siitä, miten muutosta haetaan.

Jos sinulla on kysyttävää, ota ensin yhteyttä Kelaan.

Näin Kela palvelee

Verkossa

Kelan verkkosivuilta saat tietoa ja voit hoitaa asioitasi:

www.kela.fi/selkosuomi

Verkossa voit kysyä neuvoa:

www.kela.fi/kysykelasta

Verkossa voit laskea tuen määrän:

www.kela.fi/laskurit

Kelan verkkopalvelussa voit hoitaa useimmat asiat:

www.kela.fi/asiointi

Verkkopalveluun pitää kirjautua. Tarvitset pankkitunnukset tai mobiilivarmenteen. Kirjautuneena voit hakea tukia, lähettää liitteitä, tarkistaa hakemuksesi tilanteen, lähettää viestejä, ilmoittaa muutoksista ja lakkauttaa tuen.

Tarvitsetko tulkkausta?

Jos et osaa suomea, ruotsia tai englantia, voit pyytää tulkkausta:

www.kela.fi/tulkkaus

Puhelimessa

Avoimna arkisin 9–16.

Asuminen.....	020 692 210
Eläkkeet.....	020 692 202
Kuntoutus ja vammaistuet.....	020 692 205
Kansainväliset tilanteet.....	020 634 0200
Opiskelu.....	020 692 209
Perintä.....	020 634 4940
Sairastaminen ja kortit.....	020 692 204
Toimeentulotuki.....	020 692 207
Työttömyys.....	020 692 210
Vanhemmuus.....	020 692 206

Toimistossa

Löydät käyntiosoitteet ja aukioloajat verkosta:

www.kela.fi/toimistot

Varaa aika etukäteen

Voit varata ajan puhelinpalveluun tai palvelupisteeseen:

www.kela.fi/ajanvaraus

Kela selkokielellä

Selkokieliset verkkosivut:

www.kela.fi/selkosuomi

Selkokieliset esitteet:

Eläkkeet ja muut eläkkeensaajan tuet

Lapsiperheet

Muutto Suomeen tai Suomesta ulkomaille

Opiskelu ja asevelvollisuus

Sairastaminen ja kuntoutus

Toimeentulotuki

■ Työttömyys

Yleinen asumistuki

Esitteitä saa Kelan toimistoista.

Esitteet muilla kielillä verkossa
www.kela.fi/muutkielet